

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci stěžovatele: **O. Y.**, zast. advokátem Mgr. Alexandrem Vaškevičem, se sídlem AK Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 11. 2004, č. j. 14 Az 401/2004 - 16,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 11. 2004, č. j. 14 Az 401/2004 – 16, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 2. 7. 2004, č. j. OAM- 3945/VL-22-K02-2003 nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Podanou žalobu proti rozhodnutí Krajský soud v Ústí nad Labem odmítl. Proti usnesení krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, ve které uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatel soudu I. stupně vytýká, že napadeným usnesením porušil ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., když stěžovatele nevyzval k odstranění vad podání a nebyla mu stanovena lhůta, v níž tak má učinit. Je přesvědčen, že lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s. a dle § 37 odst. 5 s. ř. s. ještě nepočala běžet, neboť nebyl k odstranění vad vyzván. Stěžovatel rovněž namítá, že jím podaný opravný prostředek netrpěl neodstranitelnými vadami. Je přesvědčen, že žaloba splňovala požadavky ust. § 71 s. ř. s., byť není formulována pregnantně, což se za situace, kdy stěžovatel nemá právní vzdělání, je cizím státním příslušníkem, neovládajícím český jazyk, pochopitelné,

a trvání na formalizovaném znění žaloby je diskriminačním opatřením. Stěžovatel napadl všechny výroky rozhodnutí, které označil, uvedl rovněž co žádá. Žalobu bylo dle přesvědčení stěžovatele možno projednat, resp. její vady odstranit. Stěžovatel požaduje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal žalobou napadené usnesení v mezích důvodů uplatněných dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Není sporu o tom, že řízení ve správním soudnictví je plně ovládáno zásadou dispoziční a je na žalobci, zda proti rozhodnutí správního orgánu jímž se zakládají, mění ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, podá žalobu u soudu či nikoliv. Je pouze na žalobci, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezil, které výroky správního rozhodnutí napadá a v žalobních bodech pak specifikoval, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 s. ř. s.).

Podle § 71 odst. 1 s. ř. s. žaloba musí kromě obecných náležitostí podání vymezených v ustanovení § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení žalobci, označení osob zúčastněných na řízení (existují-li takové osoby a jsou-li žalobci známy), označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést a konečně též návrh výroku rozsudku. Označení napadených výroků a vymezení žalobních bodů je přitom předurčující pro samotný přezkum napadeného rozhodnutí, neboť v souladu se zásadou dispoziční, je podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soudní přezkum vymezen žalobou napadenými výroky a žalobními body, tak jak je žalobce ustaví ve své žalobě (s výjimkou nicotnosti rozhodnutí, k níž soud přihlíží z úřední povinnosti).

Neobsahuje-li žaloba shora uvedené náležitosti, či trpí-li žaloba jinými odstranitelnými vadami, je podle § 37 odst. 5 s. ř. s. povinností předsedy senátu žalobce vyzvat k doplnění podání, popř. k opravě nebo odstranění jeho vad, a to ve lhůtě, kterou mu k tomu stanoví. Pokud žalobce vady ve stanovené lhůtě neodstraní vůbec nebo nedostatečným způsobem, je pro další postup soudu rozhodné, zda žaloba trpí takovými vadami, které brání možnosti pokračovat v řízení a o takové žalobě meritorně rozhodnout. Brání-li vady žaloby možnosti v řízení pokračovat a o žalobě meritorně rozhodnout, soud takovou žalobu odmítne. V předmětné věci tomu tak však nebylo.

Možnost napadení pravomocného správního rozhodnutí a zejména možnost jeho zrušení soudem je bezesporu určitým zásahem do principu právní jistoty. Proto zákon stanoví, že žalobu je možno podat v poměrně krátké lhůtě podle ust. § 72 odst. 1 s. ř. s., ale i to, že jen v této lhůtě je možno žalobu rozšířit, tedy i uvádět další žalobní důvody (§ 72 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. obsahuje-li podání vady, vyzve předseda senátu podatele k jejich odstranění a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání ve lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne; o tom musí být podatel ve výzvě poučen. Lhůtu k odstranění vad podání stanovenou

předsedou senátu dle cit. ustanovení nelze zaměňovat s lhůtou pro uplatnění žalobních námitek, resp. jejich rozšíření.

Ze spisového materiálu vyplynulo, že k podání žalobce – žalobě učiněné na předepsaném formuláři s českým předtiskem, z níž bylo zřejmé kdo jej činí, jaké rozhodnutí je napadeno, které jeho výroky jsou označeny, jakož i to čeho se žaloba domáhá a doplněné vyjádřením žalobce v cizím jazyce, učinil soud toliko to, že si sám provedl překlad tohoto vyjádření. Soud tak nepostupoval v souladu s ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., nevyzval podatele k odstranění vad podání a doplnění žaloby, ač pro takový postup byly dány důvody.

Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu – a ve shodě s konstantní judikaturou Ústavního soudu (viz např. nálezný sp. zn. II. ÚS 738/2000) - je nutno vycházet především ze skutečnosti, že smyslem procesních podmínek řízení obecně je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích a urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů. Stanovení těchto podmínek proto musí být provedeno transparentně, srozumitelně a předvídatelným způsobem a nesmí být zejména zneužíváno k tomu, aby v praxi docházelo k denegatio iustitiae (odepření spravedlnosti).

Při shrnutí výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že se ztotožňuje s kvalifikací žaloby stran absence náležitostí dle § 71 s. ř. s., nelze však konstatovat, že se jedná o neodstranitelný nedostatek podání, tím spíše, nebyl-li stěžovatel k odstranění vad vyzván. Nebyly-li z obsahu podané žaloby, jakož i z obsahu správního spisu, který měl soud k dispozici patrné důvody z nichž je žaloba podána, bylo však zřejmé, čeho se žalobce domáhá, byl na místě postup soudu dle § 37 odst. 5 s. ř. s., přičemž měl být stěžovatel poučen i o patřičných právních následcích.

Vzhledem k tomu, že věc byla meritorně vyřízena v souladu s ust. § 56 s. ř. s. vyřízena přednostně, nerozhodoval již soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byl dle ust. 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnut návrh stěžovatele, je nezákonné, a proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrací tomuto soudu k dalšímu řízení. Soud se přitom bude řídit právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 25. července 2005

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu